

PATVIRTINTA
Klaipėdos lopšelio-darželio „Vėtrungėlė“
direktoriaus 2022 m. 12 30 d.
įsakymu Nr. V- 44

KLAIPĖDOS LOPŠELIO-DARŽELIO „VĖTRUNGĖLĖ“ NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO ETNOKULTŪRINIO UGDYMO PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švietimo teikėjas – Klaipėdos lopšelis-darželis „Vėtrungėlė“ (toliau – Įstaiga), įregistruota Juridinių asmenų registre, kodas 190424829. Teisinė forma – biudžetinė įstaiga. Grupė – ikimokyklinio ugdymo mokykla.
2. Įstaigos buveinės adresas – Taikos pr. 23A, LT-91144, Klaipėda, tel.: (8 46) 31 47 62 el. p., vetrungele.klaipeda@gmail.com.
3. Programos pavadinimas – neformaliojo vaikų švietimo Etnokultūrinio ugdymo programa (toliau – Programa).
4. Programos rengėjai – Laura Šeske, direktorė, Loreta Mačiulaitienė, direktoriaus pavaduotoja ugdymui, Jūratė Zbarauskienė, neformaliojo (etnokultūrinio) ugdymo mokytoja.
5. Programos trukmė – tęstinė.
6. Tikslinė amžiaus grupė – ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikai.
7. Programos įgyvendinimui Įstaigoje sukurtos palankios materialinės ugdymo(si) sąlygos: atnaujinta muzikos salė, kurioje įrengta erdvė etnokultūriniam ugdymui. Lauke įrengtos erdvės vykdyti etnokultūrinės veiklas.
8. Programa integruota į Įstaigos Ikimokyklinio ir Priešmokyklinio ugdymo bendrąją programas ir vykdoma ugdymo proceso metu.

II SKYRIUS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

9. Programos tikslas – skatinti ugdytinių meninę raišką, puoselėjant etnokultūrinės tradicijas, padedančias vaikams atskleisti tautinio tapatumo jausmą.
10. Programos uždaviniai:
  - 10.1. ugdyti gebėjimą perimti, saugoti, puoselėti lietuvių tautos vertybes, papročius, tradicijas, suvokti jų prasmę;
  - 10.2. supažindinti su metų laikų kaita, kalendorinėmis šventėmis ir liaudies papročiais, etnokultūrinėmis vertybėmis;
  - 10.3. lavinti savęs suvokimą ir poreikį būti aktyviu etnokultūrinių renginių dalyviu ir kūrėju.

III SKYRIUS TURINYS, METODAI IR PRIEMONĖS

11. Turinys

11.1. Ikimokyklinis ugdymas:

Eil. Nr.	Veiklos sritys	Turinys
1.	Meninė raiška	Klausydamiesi dainų, liaudiškų melodijų įvairių tautosakos žanrų, vaikai palaipsniui ima suvokti jų vertę ir grožį, pajaučia poreikį ir malonumą išreikšti save, juos atlikdami, improvizuodami, kurdami. Dainuodami nesudėtingas dainas, pamėgdžiodami paukščių balsus,

		<p>garsažodžius, mindami mįsles, skanduodami, atlikdami dialogines ir kitas dainas lavina, savo vokalinius įgūdžius, kvėpavimą, ritmo pajautimą, ansamblišumą, turtina garsinę patirtį, susipažįsta su Lietuvos regionų tarmėmis, papročiais, tradicijomis, melodijos ypatumais.</p> <p>Susipažįsta su liaudies muzikos instrumentais. Klausydami liaudies muzikos, bando ritmiškai pritarti muzikos instrumentais ir gamtos daiktais turtina garsinę patirtį, lavina ritmo pajautimą.</p> <p>Šoka ratelius, žaidžia žaidimus, plėtoja gebėjimus judesiais pavaizduoti apdainuojamą turinį, pavaizduoti įvairių gyvūnų išvaizdą, pradeda išraiškiai, individualiai kurti judesius pagal kūrinėlių siužetą.</p> <p>Patirtus jausmus, įspūdžius, siužetą skatinama nupiešti, taip ugdoma saviraiška ir kūrybingumas.</p>
2.	Aplinkos pažinimas	<p>Muzikuojant, improvizuojant kūrybos procese žadinamas vaiko tautinio tapatumo jausmas, turtinama ir plečiama šeimos įgyta kultūrinė patirtis, etninės meno vertybės.</p> <p>Aplinkos ruošimas kasdienei ugdomajai veiklai ir šventiniams renginiams meniniais ugdytinių darbais, parenkamo muzikinio repertuaro įvairovė leidžia ieškoti, atrasti metų laikų kaitos, kalendorinių švenčių ir liaudies papročių sąsajas.</p> <p>Stebėdami gamtą, klausydamiesi ir pamėgdžiodami gamtos garsus, vaikai suvokia žmogaus ir gamtos darną, vientisumą.</p> <p>Dainelės ir žaidimai, teksto panaudojimas yra informacija apie augalų vegetaciją, žmonių, bei gyvūnų gyvenimą, būdo bruožus, senosius papročius, senovės istorinės žinios, apie gamtos kūnus ir kita. Plečiamas ugdytinių akiratis, suteikiama daug žinių, turtinamas žodynas.</p>
3.	Savivoka ir savigarba	<p>Muzikavimas kartu skatina mokytis vienas iš kito padedant, patariant; pasidžiaugiant kiekvieno kūryba. Tai suteikia galimybę vaikui betarpiškai suvokti savo vietą ir vaidmenį šeimos, giminės, bendruomenės ir tautos gyvenime. Taip vaikas perima tautos vertybines, dorovines nuostatas, etnines, menines tradicijas, susipažįsta su liaudies menu, simbolika, plečia supratimą apie šeimą, giminę, aptaria šeimos tradicijas.</p> <p>Pažintis su savimi ir pasauliu prasideda nuo artimiausios aplinkos – vaikai susipažįsta su grupėje, salėje, darželyje dirbančiais žmonėmis, kitų grupių ugdytiniais, aplinkos savitumu, paskui - gimtuoju miestu, lankosi istorinėse vietose, atpažįsta tautinius simbolius. Vėliau domisi savo krašto istorija, stengiasi suprasti savo, šeimos narių, įstaigos bendruomenės narių vietą, savitumą ir ieško bendrumų, skirtumų, daro apibendrinimus.</p> <p>Dalyvaujant šventėse, koncertuose, festivaliuose, konkursuose savo ir kitose ugdymo įstaigose, atsiranda pasididžiavimo ir pasitikėjimo savimi jausmas, sudaromos sąlygos saviraiškai, savęs vertinimui, kūrybos džiaugsmui patirti.</p>

11.2. Priešmokyklinis ugdymas:

Eil. Nr.	Kompetencija	Turinys
1.	Komunikavimo	<p>Muzikuodami (dainuodami, grodami muzikos instrumentais, šokdami, žaisdami) vaikai išreiškia save. Jų kūryba juos skatina rišliai perteikti savo mintis, pasakoti, pradedami kalboje naudoti žodžiai iš įvairių tarmių, kartu išsiaiškinamos jų reikšmės.</p> <p>Vaikai laikosi kalbinio bendravimo ir šokio etikos, mokosi bendraujant išklausti ir išgirsti kalbantįjį, ugdomas dėmesingumas, kantrybė ir tolerancija kito žmogaus kalbėjimui. Bendraujant vieniems su kitais – kartu dainuojant, šokant žaidimus, ratelius, vaidinant – padedama vaikams pajauti ryšį su kitais žmonėmis, norą būti kartu, geriau pažinti save ir kitus žmones, sukaupiama daugiau informacijos apie aplinkinį pasaulį, lietuvių tradicijas ir papročius, trumpai nusakyti, kas vyksta.</p>
2.	Pažinimo	<p>Vaikai giliau domisi supančia aplinka, Lietuvos gamta, lietuvių gyvenimo būdu, gyvenama vieta, regionais, vyraujančia tarpe, pastatais, apyvokos ir buities daiktais, žmonių grupėmis (šeima, kaimynai, profesijos), senoviniais amatais ir ūkio darbais, stebi senovines ir šiuolaikines sodybas, kiemus, sužino apie senovės amatus, susipažįsta su liaudies papročiais ir tradicijomis, tyrinėja senovinę aplinką, tautinių drabužių dalis, audinių raštus, nusako spalvų derinius, geometrines formas, kuria meninius darbelius, knygeles apie savo pomėgius, vaidina pasakas, mena mįsles apie senovinius darbo įrankius, klausosi ekologinių skaitinių, pasakojimų apie gamtą, augalus, gyvūnus, tyrinėja gamtos gėrybes (išižiūri, įsiklauso, uosto, ragauja, liečia), pagal poreikį ir galimybes bendrauja ir bendradarbiauja su Klaipėdos etnocentro darbuotojais, su Klaipėdos krašto liaudies meistras.</p>
3.	Meninė	<p>Muzikuodami (dainuodami, grodami muzikos instrumentais, šokdami, žaisdami) vaikai išreiškia save. Jų kūryba juos skatina rišliai perteikti savo mintis, pasakoti, dainuojant perteikti nuotaiką, teikti pasiūlymus pritarimui instrumentais, „kūno perkusija“, gamtine medžiaga ir pan.</p> <p>Vaikas susipažįsta su tautos menine kultūra, liaudies meno dirbiniais (švilpynėmis, moliniais žaislais, tautinėmis juostomis, drožiniais, gintaro karoliais ir kitais tautodailės darbais).</p> <p>Dainuoja kalendorines ir liaudies dainas, dalyvauja festivaliuose, konkursuose, koncertuose ir kituose renginiuose.</p> <p>Vaidina liaudies pasakų siužetus, juos interpretuoja, kuria, fantazuoja, išgauna personažams būdingą kalbą, papildo juos garsažodžiais, balsų pamėgdžiojimais.</p> <p>Klausosi liaudies muzikos, atpažįsta jos nuotaiką, trumpai apibūdina, stengiasi išsiaiškinti tarmiškų žodžių reikšmes ir prasmę. Mokosi klaipėdietišku, žemaitišku ir kitų regionų dainų, groja liaudiškais muzikos instrumentais, skiria juos iš skambesio.</p> <p>Skatinami dainuoti laisvai, natūraliu balsu, intonuodami, dainuodami keičia tempą (lėtai, greitai),</p> <p>Šoka liaudies šokius ir ratelius, kuria žaidimams imitacinius judesius, etinei veiklai palankią aplinką, puošia grupę savo sukurtais darbeliais, daro muzikos instrumentus iš gamtinės medžiagos (sėklų, akmenukų, karklo, kriauklelių), susipažįsta su molio, šiaudo, žolynų savybėmis ir kuria iš jų įvairius darbelius ir kt.</p> <p>Gali nupiešti, sukurti vaizdelius atitinkančius, iliustruojančius</p>

		muzikos kūrinėlius, metų laikus, kalendorinių švenčių įspūdžius, bei savo nuotaiką perteikti spalvomis.
--	--	---

12. Programa pritaikoma įvairių ugdymo(si) poreikių turintiems vaikams. Atsižvelgiant į vaikų individualius ugdymo(si) poreikius, parenkamos užduotys, priemonės, individualūs ugdymo(si) metodai ir formos.

IV SKYRIUS PROGRAMOS METODAI, FORMOS IR PRIEMONĖS

13. Metodai: vaizdiniai, žodiniai, žaidybinis-teatrinis, improvizavimas judesiu, projektinis, „Minčių lietus“

14. Formos: etnokultūros veiklos valandėlės; dalyvavimas renginiuose, šventėse, vakaronėse, projektuose, festivaliuose, viktorinose, ekskursijose, išvykose.

15. Priemonės: muzikos instrumentai, garso ir vaizdo aparatūra, garso kolonėlė, kompiuteris, multimedia, tautinė simbolika, tautiniai rūbai, lininiai rankšluosčiai, staltiesės, juostos, knygos, enciklopedijos, atvirukai, įvairūs plakatai, paveikslėliai, nuotraukos, senoviniai kalendoriai, senoviniai namų apyvokos daiktai, liaudies kūrinų ir pasakų įrašai, tautosaka, kaukės, teatrinės lėlės, žaislai, ir kitos priemonės.

V SKYRIUS UGDYMO PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

16. Įgyvendinus programą ugdytiniai:

16.1. įgis žinių apie kalendorines šventes ir liaudies papročius;

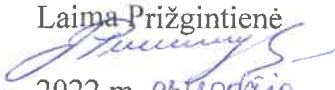
16.2. įgis kūrybinių įgūdžių ir turės galimybę juos išreikšti;

16.3. dalyvaus festivaliuose, projektuose, konkursuose, šventėse, individualiai ir kartu su bendruomene;

16.4. turtins savo dvasinį pasaulį, išmoks pajusti gerį ir grožį.

17. Vaikų ugdymo(si) pasiekimai ir pažanga vertinami pagal įstaigos vaikų pasiekimų ir pažangos vertinimo tvarką.

SUDERINTA
Klaipėdos lopšelio-darželio „Vėtrungėlė“
tarybos 2022 m. gruodžio 23 d.
posėdžio protokoliniu nutarimu
(protokolo Nr. V8-3)

SUDERINTA
Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos
Švietimo skyriaus vedėja
Laima Prižgintienė

2022 m. gruodžio 29 d.